

सामाजिक न्याय विभागांतर्गत कार्यरत (सर्व)
शासकीय वसतिगृहांच्या भोजन ठेक्याबाबतची
ई-निविदा प्रक्रिया निश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : बीसीएच-२०१५/प्र.क्र.१४८/ शिक्षण -२

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई - ४०००३२

दिनांक : २० सप्टेंबर, २०१७

वाचा :-

१. शासन निर्णय क्र. बीसीएच-२०१०/प्र.क्र. ४३०/मावक-४ दि. २६ जुलै २०११
२. शासन आदेश क्र.बीसीएच-२०१३/प्र.क्र. १२४/शिक्षण-२ दि. २० सप्टेंबर २०१३
३. शासन निर्णय क्र.बीसीएच-२०१५/प्र.क्र. १४८/शिक्षण -२ दि. ३१ ऑगस्ट २०१५
४. शासन शुध्दीपत्रकक्र.बीसीएच-२०१५/प्र.क्र. १४८/शिक्षण-२ दि. १८ सप्टेंबर २०१५
५. शासन निर्णय क्र. बीसीएच-२०१५/प्र.क्र. १४८/शिक्षण -२ दि. ३० जानेवारी २०१६
६. मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल जनहित याचिका क्रमांक १६/२०१६ मध्ये दिलेला निर्णय दिनांक २० जानेवारी, २०१७.
७. शासनाचे पत्र क्र.बीसीएच-२०१५/प्र.क्र.१४८/शिक्षण-२, दिनांक २४ एप्रिल, २०१७.
८. उद्योग उर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.शाखस/२०१४/प्र.क्र. - ८२/भाग III/ उद्योग ४ दि. १.१२.२०१६

प्रस्तावना :-

१. राज्यात मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी सध्या एकूण ३८१ शासकीय वसतिगृहे कार्यरत असून शासन निर्णय क्र. बीसीएच-२०१५/प्र.क्र. ४११/बांधकाम, दि. १६ डिसेंबर, २०१५, अन्वये डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५ व्या जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त मागासवर्गीय मुलींसाठी आणखी ५० नविन शासकीय वसतिगृहे सुरु करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. या सर्व शासकीय वसतिगृहातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना भोजन पुरवठा करण्यासाठी यापूर्वी जिल्हा स्तरावर निविदा मागवून प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण यांच्यामार्फत ती अंतिम करण्यात येत होती. तथापि प्रत्येक जिल्ह्यातील वसतिगृहनिहाय भोजन ठेका दरात भिन्नता असल्याने, नियमित भोजन देण्यास अडचणी निर्माण होत होत्या. यास्तव शासन निर्णय दि. २० सप्टेंबर २०१३ अन्वये प्रादेशिक स्तरावर ई-निविदा राबविण्याचा शासनाने निर्णय घेतला. त्याद्वारे विभागीय स्तरावर वसतिगृहाकरीता एकाच दिवशी ई-निविदा प्रसिध्द करण्यात येवून, त्यांना आयुक्त समाज कल्याण यांच्या शिफारशीनुसार, शासन स्तरावरून अंतिम मान्यता देण्यात येत होती. तथापि सदर ई-निविदा प्रक्रियेत भोजन ठेका वाटप करताना अडचणी निर्माण होत होत्या. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना भोजन मिळणेबाबत होणा-या अनियमितता व असुविधा याचा विचार करून सदर ई-निविदा प्रक्रियेमध्ये शासन निर्णय दि. ३१ ऑगस्ट, २०१५ अन्वये शासनाने सुधारणा केली आणि शासन निर्णय दि. १८ सप्टेंबर, २०१५ अन्वये भोजन ठेका पध्दती अंतिम करून आदेश निर्गमित करण्याचे अधिकार आयुक्त, समाज कल्याण यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीला देण्यात आले.

२. दरम्यान उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग यांनी त्यांच्या दि. ०१/१२/२०१६ च्या शासन निर्णयानुसार विविध प्रकारची खरेदी व पुरवठा यासाठी नियमावली प्रसिध्द केली आहे.
३. तसेच, या प्रकरणी दाखल जनहित याचिका क्रमांक १६/२०१६ बाबत मा. उच्च न्यायालयाने दिलेले निर्देश विचारात घेऊन त्याधर्तीवर शासकीय वसतिगृहाच्या भोजन ठेक्याबाबतचे धोरण ठरविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सामाजिक न्याय विभागांतर्गत कार्यरत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना सर्व शासकीय वसतिगृहामध्ये भोजन पुरवठा करण्यासाठी सन २०१७-१८ या शैक्षणिक वर्षापासून खालील प्रमाणे कार्यपध्दती अवलंबविण्यात यावी.

१. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या सर्व शासकीय वसतिगृहातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना भोजन पुरवठा करण्यासाठी राज्यात **एकसमान ई-निविदा प्रक्रिया** राबविण्यात यावी.
२. ज्या जिल्ह्याच्या ठिकाणी विभागीय स्तरावरील वसतिगृहे कार्यरत आहेत त्या ठिकाणी संबंधित प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण यांनी या विभागीय स्तरावरील वसतिगृहासाठी स्वतंत्र दर मागवावेत. एकाच निविदेमध्ये जिल्हा स्तरावरील दर व विभागीय स्तरावरील वसतिगृहाचे दर मागविण्यात यावेत. सदरचे दर जिल्हानिहाय तसेच विभागीय पातळीवरील वसतिगृह यांचेसाठी स्वतंत्र असतील.
३. उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाच्या शासन निर्णय दि. १.१२.२०१६ च्या परिच्छेद क्र. ५.१४ च्या व्याप्तीमध्ये सेवा, स्थापत्य किंवा वाहतूक या बाबी येणार नसल्या तरी अनुसूचित जाती / जमातीच्या निविदा धारकांना प्रतिनिधीत्व मिळावे म्हणून मा.उच्च न्यायालयाने याचिका क्र. १६/२०१६ मध्ये दिलेला निर्णय विचारात घेऊन व परिच्छेद क्र. ५.१४ च्या धर्तीवर विभागातील (प्रादेशिक उपायुक्त यांच्या अखत्यारीतील), एकूण ४ % वसतिगृहे ही अनुसूचित जातीच्या निविदाधारकांसाठी आरक्षित ठेवण्यात येत आहेत.
४. उपरोक्त ३ प्रमाणे वसतिगृहासाठीचे आरक्षण कसे काढावे याबाबत खालील प्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत.
 - अ) विभागातील एकूण वसतिगृहाच्या संख्येच्या (प्रादेशिक स्तरावरील वसतिगृहासह - प्रादेशिक स्तरावरील १००० क्षमतेची जी वसतिगृहे आहेत त्याचे २५० चे एक याप्रमाणे भोजन ठेक्यासाठी ४ वसतिगृहे समजण्यात येतील) ४ % वसतिगृहे ही अनुसूचित जातीच्या पात्र निविदाधारकांसाठी राखीव असतील.
 - ब) वरील ४ अ प्रमाणे गणना केल्यानंतर अनुसूचित जातीच्या नोंदणीकृत निविदा धारकांसाठी आरक्षित वसतिगृहांची संख्या एक पेक्षा कमी आल्यास, विभागात किमान एक तरी वसतिगृह अनुसूचित जातीच्या निविदाधारकांसाठी आरक्षित ठेवावे. आरक्षित वसतिगृहाचे प्रमाण हे अपूर्णाकांत येत असल्यास नजीकच्या अंकात पूर्णाकीत करावे.

क) वरील प्रमाणे आरक्षित वसतिगृह संख्या निश्चित केल्यानंतर सोडत पध्दतीने वसतिगृहाची आरक्षणासाठी निवड करावी. सोडत पध्दतीने निवड केलेली वसतिगृहे ही पुढील निविदा काळात वगळण्यात येऊन, नवीन सोडत काढावी.

५. प्रादेशिक उपायुक्त यांचे अध्यक्षतेखाली शासकीय वसतिगृह भोजन ठेका समिती खालील प्रमाणे गठीत करण्यात येत आहे.

- प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण - अध्यक्ष
- सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, संबंधित जिल्हा - सदस्य
- सहाय्यक संचालक, लेखा (प्रादेशिक उपायुक्त कार्यालय) - सदस्य सचिव

या समितीची कार्यक्षमता खालील प्रमाणे असेल.

अ) जिल्हा निहाय आधारभूत किंमत ठरविणे

ब) निविदापुर्व बैठक घेणे, निविदाधारकांचे शंकांचे निरसन करणे.

क) निविदेची जाहिरात प्रसिध्द करणे.

ड) विभागाच्या अखत्यारितील सर्व जिल्ह्यांची ई-निविदेबाबत प्रक्रिया पूर्ण करणे.

इ) विहित दिनांकास तांत्रिक लिफाफे उघडून पात्र निविदाधारकांसोबत बैठक आयोजित करून आर्थिक लिफाफा उघडून त्याचे वाचन उपस्थित निविदा धारकांसमोर करणे.

फ) पात्र निविदाधारकांचा तुलनात्मक तक्ता व आवश्यक ती सर्व माहिती राज्यस्तरीय समितीकडे सादर करणे.

ज) शासनाचे प्रचलित नियम, निविदेतील अटी व शर्ती आणि उद्योग ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय दि.१.१२.२०१६ मधील सर्व तरतुदींचे पालन काटेकोरपणे करणे.

६. विभागाकडून प्राप्त झालेल्या निविदेची पडताळणी करून निविदा प्रक्रियेत पात्र ठरलेले व सर्वात कमी दर असलेले भोजन ठेकेदार / संस्था यांची निवड करून राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समितीकडे अंतिम मान्यतेसाठी सादर करणेकरीता खालीलप्रमाणे समितीचे गठन करण्यात येत आहे.

- आयुक्त, समाज कल्याण पुणे - अध्यक्ष
- अतिरीक्त आयुक्त, समाज कल्याण पुणे - सदस्य
- सह आयुक्त (शिक्षण), समाज कल्याण पुणे - सदस्य
- उपायुक्त, वित्त व लेखा, समाज कल्याण पुणे - सदस्य
- संबंधित विभागाचे प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण - सदस्य सचिव

७. राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समिती ही खालीलप्रमाणे असेल.

- मा.मंत्री (सा.न्या.व वि.स.वि.) - अध्यक्ष
- मा.राज्यमंत्री (सा.न्या.व वि.स.वि.) - सदस्य
- सचिव, (सा.न्या.व वि.स.वि.) - सदस्य
- आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे - सदस्य
- सहसचिव, (शिक्षण-२) - सदस्य सचिव
- लेखा अधिकारी, (गट अ/ब) - निमंत्रित

८. राज्यात सर्व ठिकाणी इ-निविदा प्रारूप समान असावे यासाठी आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांनी ई- निविदा प्रारूप सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, यांना पुरवावे.

९. प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण यांच्या अखत्यारीतील जिल्हानिहाय वसतिगृहांच्या

ई-निविदा एकाच दिवशी प्रसिध्द कराव्यात आणि प्रादेशिक उपायुक्त यांच्या उपस्थितीत त्या एकाच दिवशी उघडण्यात याव्यात.

१०. अंदाजित किंमत आणि प्रत्यक्ष द्यावी लागणारी किंमत यामध्ये खूप तफावत असू शकणार नाही, यावर भर देण्यात यावा. खरेदीची वास्तविक किंमत व अंदाजित किंमत यामध्ये (-) २० % ते (+) १०% तफावत असल्यास ती मान्य करण्यात यावी. तथापि, खरेदीची आधारभूत किंमत व प्रत्यक्ष किंमत (L-१) यामध्ये जास्त तफावत असल्यास नव्याने निविदा काढणे आवश्यक असेल. त्यानंतरही त्यामध्ये तफावत आढळल्यास विभागाने शासनाची मान्यता घ्यावी. सदरची आधारभूत किंमत उपरोक्त परिच्छेद क्र. ५ मध्ये नमूद गठित केलेल्या समितीने निश्चित करून ती सिलबंद लिफाफ्यात ठेवावी व आर्थिक लिफाफा उघडल्यानंतर आधारभूत किंमतीचा लिफाफा उघडून पात्र निविदाधारकांना वाचून दाखवावा.

११. जिल्हयातील शासकीय वसतिगृह संख्या ४ पेक्षा जास्त असेल अशा जिल्हयातील शासकीय वसतिगृहांची एकूण संख्या विचारात घेता, पात्र व सर्वात कमी दर असलेल्या भोजन ठेकेदार निविदाधारक यांना जास्तीत जास्त ४ शासकीय वसतिगृहाचा भोजन ठेका देण्यात यावा.

१२. जिल्हयातील वसतिगृहाचे ठेके निश्चित करतांना एल-१ नंतर त्या जिल्हयातील एल-२, एल-३, एल-४ या क्रमाकाने संबंधित पात्र निविदाधारकांना एल-१ च्या दरानुसार पुरवठा करण्यासाठी बोलविण्यात यावे. हा क्रमांक ठेका निश्चित होईपर्यंत कायम ठेवावा, म्हणजेच एल-२ अथवा एल-३ या निविदाधारकांनी काम करण्यास असमर्थता दर्शविल्यास त्याच्या खालील क्रमांकाच्या निविदाधारकास हा ठेका देण्याकरिता आमंत्रित करावे.

१३. जी वसतिगृहे अनुसूचित जातीच्या निविदाधारकांकरीता आरक्षित घोषित केलेली असतील, त्या वसतिगृहाच्या निविदाधारकांमधील सर्वात कमी दर असलेल्या अनुसूचित जातीच्या ठेकेदाराला, जिल्हयातील एल-१ च्या दराने काम करण्याकरिता आमंत्रित करण्यात यावे. जर तो तयार नसेल तर त्या खालील क्रमांकाच्या पात्र अनुसूचित जातीच्या निविदाधारकांस भोजन ठेका घेण्यास आमंत्रित करण्यात यावे. जर आरक्षित केलेल्या शासकीय वसतिगृहासाठी भोजन ठेका घेण्यास कोणताही अनुसूचित जातीचा निविदाधारक तयार नसल्यास सदर आरक्षित वसतिगृहांचा भोजन ठेका इतर पात्र निविदाधारकास वरील परिच्छेद क्र. १२ नुसार देण्यात यावा.

१४. पात्र L-२, L -३ इ. निविदा धारकांना L-१ च्या दराने ठेका द्यावयाचे निश्चित झाल्यास त्यांचेकडून L-१ च्या दराने पुरवठा करण्याचे सहमतीपत्र घेण्यात यावे.

१५. निविदाधारकाने असमर्थता दर्शविल्यास त्यांची निविदा रद्द करण्यात यावी.

१६. कुठल्याही परिस्थितीत एका जिल्हयातील सर्व वसतिगृहाचे दर (प्रादेशिक स्तरावरील वसतिगृहे वगळून) एकच राहतील व ते L -१ म्हणजेच निविदेमधील सर्वात कमी दर असतील, याची काळजी प्रादेशिक उपायुक्त घेतील.

१७. अनुसूचित जातीच्या निविदाधारकांसाठी आरक्षित ठेवलेल्या वसतीगृहांकरीता वेगळी निविदा काढण्यात येऊ नये.
१८. अनुसूचित जाती निविदाधारक यांनी निविदा प्रक्रियेत सहभाग घेताना ते तांत्रिकदृष्ट्या, निविदेतील सर्व अटी व शर्ती पूर्ण करणारे पात्र निविदाधारक असणे अनिवार्य आहे.
१९. निविदेतील पुरवठा कालावधी १ वर्षासाठी राहिल, व मंजूर दर हे एक वर्षासाठी लागू राहतील. त्यामध्ये कोणतीही वाढ दिली जाणार नाही.
२०. पुढील निविदा प्रक्रिया राबविताना आधीची आरक्षित असलेली शासकीय वसतिगृहे अनारक्षित होतील.
२१. विहित कालावधी पूर्ण केल्यानंतर पुन्हा नविन निविदा प्रक्रिया राबविताना लॉटरी पद्धतीनुसार उरलेल्या वसतिगृहातून नविन ४ % वसतिगृहे आरक्षित केली जातील.
२२. वसतिगृहाचा भोजन पुरवठा हा, अनुसूचित जातीच्या निविदाधारकांनी जिल्हा / प्रादेशिक स्तरावरील मान्य निविदेतील न्युनतम दराने करणे बंधनकारक असेल.
२३. निविदाधारक यांनी खालील बाबींची पूर्तता करणे बंधनकारक आहे.
- अ) सुक्ष्म व लघु उद्योग या श्रेणीखाली निविदा भरणा-या निविदाधारकांना सुक्ष्म व लघु उद्योग उपक्रमाची नोंदणी <http://udyogaadhar.gov.in> या पोर्टलवर करणे बंधनकारक असेल. सुक्ष्म व लघुउद्योजकांसाठी अनुज्ञेय बयाणा (ईएमडी) रक्कम रुपये १ लाख राहिल आणि सुरक्षा अनामत निविदा किमतीच्या ३ टक्के किंवा रु.१० हजार यापैकी कमी असेल तितकी राहिल.
- ब) सुक्ष्म व लघु उद्योजक संस्था / बचतगट / सहकारी संस्था / विश्वस्त संस्था यांना अनुसूचित जातीच्या राखीव कोटयातून निविदा भरावयाची असल्यास १०० % सभासद हे अनुसूचित जातीचे असणे बंधनकारक असेल. या पुष्ट्यर्थ सर्वांचे जातीचे दाखले सादर करणे बंधनकारक असेल.
- क) बचत गट / संस्था / उद्योग हे सक्षम प्राधिका-यांनी मान्यता दिलेल्या व नोंदणीकृत संस्था असणे अनिवार्य आहे.
२४. निविदा प्रक्रियेमध्ये एकाही अनुसूचित जाती संस्था / व्यक्तीने भाग घेतला नसेल किंवा एकही अनुसूचित जातीची संस्था / व्यक्ती निविदाधारक पात्र ठरत नसेल अशा प्रकरणी राखीव वसतिगृहे अराखीव होतील.
२५. अनुसूचित जातीकरीता राखीव असलेल्या वसतिगृहामध्ये भाग घेतलेल्या पात्र निविदा धारकांपैकी एका पेक्षा जास्त निविदाधारकांचे दर समान / एकच असतील अशा प्रसंगी खालील प्राधान्यक्रमाने त्यांची निवड करावी.
- एक - अनुसूचित जाती पुरुष/महिला सहकारी संस्था
- दोन - अनुसूचित जाती पुरुष/महिला बेरोजगार संस्था
- तीन - अनुसूचित जाती महिला बचत गट

- चार - अनुसूचित जातीतील हॉटेल मॅनेजमेंट आणि कॅटरिंग टेक्नोलॉजी मधील पदवी पदविका प्राप्त पुरुष/महिला
- पाच - अनुसूचित जाती पुरुष/महिला पुरवठादार संस्था
- सहा - अनुसूचित जातीची पुरुष / महिला

२६. शासकीय वसतिगृह भोजन ठेका निविदाप्रकरणी प्रसिध्द केलेली निविदा रद्द करणे, त्यात बदल करणे याबाबतचे सर्व अधिकार संबंधित प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण यांना आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांचे पुर्वपरवानगीने असतील. याबाबत काही वाद निर्माण झाल्यास, अपिलीय अधिकारी आयुक्त, समाज कल्याण, हे असतील व त्यांचा निर्णय अंतिम राहील.

२७. सदर ई-निविदा प्रक्रियेस वित्तीय प्राधिकारानुसार अंतिम मान्यता घेण्याची कार्यवाही करावी.

२८. ज्या भोजन ठेका पुरवठादाराचे काम समाधानकारक आहे अशा भोजन ठेका पुरवठादारास सहा महिन्यांची मुदतवाढ देण्याचे अधिकार शासनास असतील.

शासकीय वसतिगृह भोजन ठेक्यासंदर्भात यापुर्वी निर्गमित केलेले सर्व शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत आहेत.

२९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१७०९२०१३०९३५४४२२ आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून देण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राच्या राज्यपालांच्या आदेशाने व नावाने.

(ज्ञा. ल. सुळ)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
२. मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव.
३. मा.मंत्री (सा.न्या.व.वि.स.वि), यांचे खाजगी सचिव.
४. मा.राज्यमंत्री (सा.न्या.व.वि.स.वि) यांचे खाजगी सचिव.
५. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
६. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, (लेखापरिक्षा) मुंबई/ नागपुर.
७. आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे
८. प्रादेशिक उपायुक्त (सर्व प्रादेशिक विभाग)
९. सहायक आयुक्त (सर्व जिल्हे)
१०. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी (सर्व जिल्हे)
११. निवडनस्ती (शिक्षण-२)